EERSTE JAAR — NUMMER 16 | 30 CT. PER NUMMER | ZONDAG 16 OKTOBER 1927

Mijn liefde groeit, arm volk, met uw nood
En ik wensch in mijn hart
u groot of dood.
O Vlaanderland, daar is schuld
in uw schand!
Des grijpt die u liefheeft
den geesel ter hand
En slaat U, en slaat zich terzelvertijd,
Als een vader doet die zijn kind kastijdt.
R. De Clercq in « Noodhoorn »

DE MANDELGALM

KATHOLIEK-VLAAMSCH-NATIONAAL WEEKBLAD VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

AANKONDIGINGEN
1e blad en tusschen stadsnieuws : 1 fr. de regel — 3e en 4e blad en aanbevolen huizen : 0.75 fr. — Notarieele : 0.50 fr. — 10 °/o korting per 100 regels, 25 °/o per 500, 50 °/o per 1000

INSCHRIJVING OP ALLE POSTKANTOREN
Een jaar: 15 fr. 6 maand: 8.00 fr.
3 maand: 4.00 fr. Buitenland: 25.00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22 ISEGHEM
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. nr 2024.66.

Alle mededeelingen moeten ten laatste den Donderdag avond voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

Fransche Kultuur
Fransche Beschaving

De staatsgevaarlijke Ward Hermans heeft dus op Maandag 10 Oktober ll. in 't Vl. Huis zijn lang verwachte toespraak gehouden over 't leven van onze Vlaamsche jongens als houthakkers in de bosschen van de Orne, van Fresnes en Auvours. De opkomst was buiten alle verwachting.

Terwijl de muziek de « Vlaamsche Leeuw » speelt, komt Ward binnen, gekleed in houthakkerskostuum, onder luidruchtige toejuichingen van heel de zaal.

Om te beginnen, zegde hij, geen meeting te zullen houden, maar enkel te willen aantoonen met feiten, wat de laatste oorlog was, wat oorlog is en wat de toekomende oorlog zijn zal voor ons, Vlamingen.

We willen hier geen verslag geven van dezen overprachtigen en leerrijken avond waar wij het militaristische beest in al zijn wreedheid hebben leeren kennen. We willen alleen maar enkele van de vele gebeurtenissen, door Ward Hermans aangehaald, in 't geheugen prenten. Daarom, lezer, bewaar dit artiekel, toon het aan vrienden of kennissen ter lezing.

* * *

Bij den aanvang van de groote menschenslachting, zegde koning Albert de Albelover: « Vlamingen, gedenkt den Guldensporenslag ». Dat was genoeg om de eenvoudige Vlaamsche jongens het vuur in te jagen, dat was genoeg om ze als leeuwen te doen vechten en vallen. Op dàt woord trokken vele van onze schoonste jongens op als vrijwilliger naar een oorlog die gevoerd werd voor Recht en Beschaving (!!??). België vroeg van onze Vlaamsche soldaten het offer van hun leven: ze volbrachten dat offer. En wat kregen ze tot belooning? Haat, vervolging, beschimping, verachting, van al wat overheid was en in 't bijzonder van hen die heldhaftig vochten op 800 km. achter 't front en nog nooit het vuur hadden gezien.

Hoe dat kwam? In 1914 waren ze opgetrokken vol moed en strijdlust, ze streden voor België en ze hoopten dat België als belooning zou geven hetgeen ze als hun recht aanzagen in Vlaanderen. Doch alras voelden ze zich overal op den achtergrond geduwd, ze werden aanzien als goedkoop kanonnenvleesch. Het verzet rees overal, de frontbeweging ontstond en bereikte haar hoogtepunt in 1917. Ongeveer 25.000 Vl. soldaten stonden gereed om op 't eerste bevel over te loopen. Wie heeft dat belet? Alweer de besten onder de Vlamingen zelf. DE VLAMINGEN HEBBEN DEN OPSTAND IN 'T BELGISCH LEGER TEGENGEHOUDEN, en dàt, ondanks het woord van koning Albert: « Vecht en zwijgt ».

Wat was hun belooning nu dàarvoor? De best gekende en meest invloedrijke Vlamingen werden naar strafkampen gezonden, de anderen werden op alle mogelijke wijzen het leven ondragelijk gemaakt, en dàt enkel en alleen omdat ze in 't leger wilden behandeld worden als Vlamingen.

* * *

In die strafkampen was het dat de besten onder onze jongens moesten samenleven met spionnen, moordenaars en syphilislijders. Daar leerden ze 't militarisme kennen in zijn volle driestheid.

In de Ornebosschen in Frankrijk moesten de « suspects », de verdachten, boomen vellen aan **5 ctm. in het uur.** Elken dag moesten ze 6 kubieke meter zaagbaar hout neerhakken, iets wat onmogelijk was, alleszins voor hun krachten en met hun voeding, zoodat ze bijna elken dag hun loon werden onthouden.

Hun voedsel bestond uit gestampte aardappelen, 350 gr. brood per dag, en soms 'n stukje vleesch. Op zekeren keer zelfs werd het vleesch uitgedeeld door een syphilislijder: niemand wilde nog maar iets eten, en de arme uitgehongerden kwamen overeen om een hongerstaking te houden, die 4 dagen duurde. Enkele vielen, uitgeput. De werkdag begon met zonsopgang en eindigde met zonsondergang. Hun bed bestond uit 'n laag vuil stroo in 'n donker hok, allen kregen etterzweren, hun kleeren plakten in 't bloed en in de opene wonden. Geen verzorging, geen verband, geen dokter. Ja toch, ééns zagen ze een dokter, maar iedereen die hem durfde te raadplegen kreeg van dien dokter 8 dagen gevang. Geen priester voor wien ze hun ziel konden blootleggen, terwijl zij, de verdachten, leefden onder den knoet van de slavendrijvers, menschen van het allerellendigste zedelijk verval. Door zulke menschen werd België gediend, schoone jongens vermoordde het.

In December 1919 (!) kregen ze eindelijk het nieuws dat ze mochten terugkeeren. Doch eerst moesten ze al de boomen die nog in 't moeras lagen er uit slepen. Ze hadden 2 versleten paarden die dat niet konden, dus legden ze de boomen op hun schouders. Het gevolg?

Tegen het einde van den dag lagen 20 jongens dood en 1, een vader van 4 kinderen was krankzinnig geworden.

Dat gebeurde allemaal voor rekening van baron Empain die uit den handel met de boomen, geveld met het bloed en het leven van Vlaamsche jongens, ontzaglijke kapitalen buitmaakte, met dewelke hij nu zijn macht tegen de Vlamingen uitoefent in de Belgische verdrukkingspolitiek.

* * *

Hetzelfde gebeurde in Fresnes, Auvours en de andere strafkampen waar jongens opgesloten werden omdat ze hun volk liefhadden en het niet konden zien vermoorden zonder daartegen te protesteeren.

Luister nu, beste lezer, wat voor een paar jaar gebeurde, en wat vandaag nog steeds herhaald wordt, in het Fransche strafkamp te Biribi in Noord-Afrika.

Gestrafte soldaten, sukkelaars van jongens, worden er opgehangen met een ketting in de lenden, hun aangezicht wordt met suiker ingesmeerd en daar hangen ze dan in de brandende zon, ten prooi aan de wespen die er gretig komen azen.

Een jongen zegt: « Ik ben ziek ». De sergeant trekt met zijn matrak een ronde in 't zand, doet den jongen fiks staan met zijn gezicht naar de zon en verbiedt hem ook maar de kleinste beweging te maken, iets wat onmogelijk is in de gloeiende Afrikaansche zon. Na een paar minuten roert de sukkelaar. De zwarte, die op 5 meter er van af staat, neemt zijn geweer en schiet den jongen dood, heel gewoon alsof het een wild dier was.

Een andere wordt aan een paal gebonden, en 4 dagen aan een stuk, zonder drinken onder de zon geplaatst, beeldt u in wat dorst lijden is, lezer. De jongen roept eerst om drinken, men lacht met hem; na 4 dagen kan hij geen klank meer uitbrengen. Nu zal men eindelijk zijn dorst lesschen: hij kreeg een heele gamelle vol met... zoutwater!!! Fransche kultuur, Fransche beschaving!

Nog een paar schandaaltjes uit Biribi:

Gestraften worden naakt tusschen 2 lagen scherpe distels geworpen en een andere gevangene wordt gedwongen er bovenop te staan dansen ofwel, hij wordt voor enkele uren begraven onder een mesthoop van allerlei vuilnis. Of anders nog, men bindt ze vast aan de staart van een muilezel, om ze dan duchtig af te ranselen, tot dat een zwarte scherpschutter zijn blanken broeder afmaakt met een welgemikt schot of een steek van zijn bajonet!

Een krasser geval: 5 gestraften, onder geleide van één zwarte, gaan ver buiten het kamp een werk uitvoeren. Twee nemen de kans te baat en slaan op de vlucht. De Senegalees schiet, maar mist. Wat doet de schurk nu? Hij schiet één voor één de 3 andere dood en laat ze ter plaatse liggen. Dan keert hij terug naar 't kamp en zegt: ze zijn met 5 op de vlucht geslagen en ik heb er 3 kunnen doodschieten. Lezer, verschiet niet, hij werd GEDECOREERD!! Fransche kultuur, Fransche beschaving!

* * *

Lezer, denk nu een oogenblik na. Alles wijst er op dat we nog eens oorlog hebben eer we 5 jaar verder zijn. Weet gij dat wij reeds aan Frankrijk gebonden zijn, weet gij, vaders en moeders, weet gij vrouwen, dat uw zonen of uw mannen morgen moeten gaan vechten in den dienst van Frankrijk tegen Italië? Door wiens schuld? Door de schuld van de Vlaamschgezinde (?) kamerleden met Van Cauwelaert aan 't hoofd, door de schuld van de socialisten die nu pronken met een zesmaandendienst die onze kinderen reeds van op de schoolbanken wil vergiftigen met het militarisme. Door de schuld van katholieken en socialisten dus, die met beide handen het **geheim** Fransch-Belgisch militair akkoord hebben gestemd. Wanneer we in den komenden oorlog strijden aan de zijde van Frankrijk, dan zullen de Vlaamsche regimenten door de Fransche ingesloten worden, en bij den minsten opstand door de Fransche kanonnen zelf neergeschoten. De Vlaamsche verdachten zullen naar Biribi worden gezonden.

Dat is het lot dat de Vlaamsche jongens in den komenden oorlog aan de zijde van Frankrijk te wachten staat. We zijn reeds verkocht door België.

Vlamingen, welk zal uw antwoord zijn bij 't uitbreken van den nieuwen oorlog?

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de
Fondsenbank
Naamlooze Vennootschap
MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
Wetstraat, 84, BRUSSEL
Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk
Agentschappen: Brugge, Crombeke, Harelbeke, Moeskroen, Poperinghe, Thielt
DEEL UIT VAN DE GROEP FONDSENBANK-HANDELSBANK-NOORDSTAR. — KAPITAAL EN RESERVEN: VIJFTIG MILLIOEN FRANK.
Bijhuis te ISEGHEM
Marktstraat, 49

Huismoeders
Vlaamsche Nationalisten
vooraleer uwe aankoopen te doen, overziet onze aankondigingen ! ! !
Richt U tot onze aankondigers !

Kerkelijk Nieuws

KERKELIJKE KALENDER

16 Z. 19e Z. na Sinxen, semid. — 17 M. H. Hedwigis, wed., semid. — 18 D. H. Lucas, Ev., dup. 2 cl. — 19 W. H. Petrus van Alcantara, b., dup. — 20 D. H. Joannes Cantius, b., dup. — 21 V. Octd. van H. Donatianus, dup. maj. — 22 Z. HH. Ursula en Gez., dup.

EVANGELIE VAN DEN ZONDAG
(Mattheus 22, 1-14)

In dien tijd sprak Jesus tot de Opperpriesters en Farizeën in gelijkenissen, zeggend: Het rijk der hemelen is gelijk aan een koning, die een bruiloftsmaal voor zijn zoon had bereid. En hij zond zijne dienaren om de genoodigden tot de bruiloft te roepen, en zij wilden niet komen. Wederom zond hij andere dienaren en sprak: Zegt aan de genoodigden: Ziet, ik heb mijn maaltijd gereed, mijn ossen en mestvee zijn geslacht en alles is bereid: komt ter bruiloft. Doch zij sloegen er geen acht op en gingen heen, de een naar zijn hoeve, de andere naar zijn handelszaken. De overigen grepen zijn dienaren aan, mishandelden en doodden hen. Toen de koning dit vernam, ontstak hij in toorn en hij zond zijn leger en verdelgde die moordenaars en stak hunne stad in brand. Toen zeide hij tot zijn dienaren: Het bruiloftsmaal is wel gereed, maar de genoodigden waren het niet waardig. Daarom gaat naar de kruispunten der straten en noodigt op de bruiloft al die gij daar zult aantreffen. En zijn dienaren gingen de straten op en verzamelden allen, die zij aantroffen, slechten en goeden: en de bruiloftszaal werd gevuld met gasten. De koning trad binnen om de aanliggenden te zien, en hij zag een man die niet in bruiloftskleed was gedost. En hij zeide hem: Vriend hoe zijt gij binnengekomen zonder bruiloftskleed? En deze verstomde. Toen zeide de koning tot zijne dienaren: Bindt hem handen en voeten en werpt hem daarbuiten in de duisternis; daar zal het geween zijn en het geknars der tanden. Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

VLAAMSCHE KALENDER

Zondag 16 Oktober, H. Gerardus Majella 1885. De bond van Vlaamsche advokaten gesticht. — Maandag 17 Okt. H. Hedwig 1801 Nederland wordt: Bataafsche Republiek. — Dinsdag 18 Okt. H. Lucas. — Woensdag 19 Okt. H. Petrus van Alcantara. — Donderdag 20 Okt. H. Jan van Kenty. 1653, Cornelis de Vriendt, bouwmeester van het Antwerpsche stadhuis overlijdt. — Vrijdag 21 Okt. H. Hilarion. — Zaterdag 22 Okt., H. Ursula. 1906. De Vlaamsche plantenkundige Jan Ignatius de Beucker overlijdt te Antwerpen.

Abonneer op
« De Mandelgalm »

Middernacht te Lourdes

Midden de piëteitsvolle zegening van den prachtigen Zomernacht vervolgde ik mijn weg, een nachtelijk bezoek aan de Wondergrot tegemoet...

Aan den onbewolkten hemel glinsterden in nooit-geëvenaarde pracht, de myriaden sterren, als zoovele lichtpunten van schitterende parels, met kwistige hand rondgestrooid op het onbevlekte kleed van Gods oneindigheid.

Zacht ruischend speelde een licht windeke, eindeloos-zacht, door de bladeren der wuivende Palmboomen, zingend het eeuwige klaag en zegelied der natuurkinderen, hun machtigen Schepper ter eere...

Bijwijlen bracht de nachtelijke stilte het zoete gerucht der eeuwig-zingende Gave, die ginds hare rusteloos-vloeiende golfjes, zilverschabbig weerspiegelend de tallooze hemellichten, in grillig spel voortstuwde, van rots op rots, eeuwig...

Duizenden voet daarboven, en schitterend als de mooiste aller sterren boven het Genadeoord, glinstert weer het reusachtige Kruis op den Pic du Jer. — Door devote handen stevig geplant op een der meest-verhevene toppen der grillige Pyreneën, even bezijden Lourdes, rijst het prachtig verlichte teeken onzer Verlossing, het kruis van Christus.

De armen van het Kruis, badende in Gouden Licht, strekken zich zegenend uit, over de verraderlijke rotsen héén, over gansch de Wereld van Strijdende en Lijdende menschen. — Uit de vormen van het Lijdensfiguur, spreekt zoo duidelijk-innig, de smeekbede van den dood-gemartelden God-Mensch, gericht tot diezelfde menschen, voor wier eeuwige Redding hij éénmaal het Hoogste Lijden verduldde.

Nimmer is me, in de diepe Tragiek die opgesloten ligt, àl-wijd, in het Kruis, beter en mooier voorgekomen: de eindeloosheid der Christus-Liefde, eeuwig in Liefde, eeuwig in Vergeven, eeuwig in Barmhartigheid.

Hoog boven al de ellende en de bitterheid der ontgoochelingen, die ons arm menschenhart vanéénrijten in razende smart; hoog boven het diepste Lijden onzer Ziel, om de laagheid en de lafheid der schande-wereld, rijst steeds de serene Figuur van het Zinnebeeld der diepste ellende, het opperste Lijden: dit van Christus.

Een nooit-gekend gevoel van diepe smart, en tevens van eindelooze hoop, mengt zich aureoleerend, rond het Kruis; smart om de laagheid der menschen-ondankbaarheid, en hoop op de eeuwige toekomst van Rechtvaardigheid en Liefde, door het Kruis.

Zoo diep moet het inslaan in het Hart van iedereen die het groote geluk heeft de atmosfeer van Lourdes rondom zich te voelen. — Dit is « de Ziel van Lourdes ». — Men voelt zich zoo gemakkelijk ontheven aan het neerdrukkende materieele dezer Wereld, en zoo veel dichter bij God en tot God aangetrokken. — Ook dién avond wenkte het Glanzende Kruis, zoo zacht-smeekend en hoop-gevend, om ons zelf op te wekken tot het plegen van het offer, dat God met de menschen zal helpen verzoenen: PER CRUCEM AT LUCEM; door het kruis tot het Licht.

Over de vele gedachten en gevoelens die op zulke oogenblikken opborrelen uit ons zoekend en wereld-onrustig Harte, komt ten slotte één groot gevoelen overstemmen: het Gevoelen van den Vrede, den Vrede van het Kruis.

Dien mooien avond ook dwaalden mijne gedachten als onwillekeurig af, en volgden over de hooge wit-besneeuwde bergen héén, langs valleien en velden, over bosschen en velden, over de klotsende zeeën en de eindelooze grauwheid der zandwoestijnen, steeds verder, tot, waar vele eeuwen geleden, in een nacht als dezen, eene Maagd een Kindeken in doeken wikkelde en legde in een Kribbe van stroo, wijl de scharen van Jubelende Engelen de zoele lucht doorwiekten, en de Wereld de blijde tijding brachten: Er is een Kindeken geboren in Betlehem... In dien nacht van Zegen, schalde de Godlovende belofte den menschen tegen: EERE AAN GOD IN DEN HOOGE EN VREDE OP AARDE DEN MENSCHEN DIE VAN GOEDEN WILLE ZIJN. — Dien Vrede, die den nieuwgeboren Christus, van uit de schamele Kribbe, de verlangend-uitziende Wereld bracht, jubel heden nog op uit het

Waarom de Vlamingen eigen regeering, eigen wetgevende macht en eigen bestuur eischen !

VLAANDEREN: Oppervlakte 13,708,25. — Bevolking 4,651,970. — Per vierk. kilometer 339 inwoners.

WALLONIE: Oppervlakte 15,743. — Bevolking 2,919,417. — Per vierk. kilometer 185 inwoners.

De stichting van België in 1830 ten gevolge van Fransche kuiperijen en Engelsche afgunst opende voor het Vlaamsche Volk een tijdperk van achteruitgang, verval en ellende.

Kruis, het Kruis van Dienzelfden Christus, die in zegening geboren werd...

Wijl ik aldus in gedachten langzaam voort stapte, onder den diepen indruk die de plechtige stilte van het middernachtelijk uur nog vermeerderde, galmden me plots van uit de wijd-opene poorten van de Rozenkrans-kerk, de tonen van plechtig-aandoende muziek tegen — Heerlijk ruischten nu de machtige akkoorden over de eenzame uitgestrektheid der Esplanade.

Nu smeekend uit de diepten van Menschelijke Zielesmart, dan weer vol verlangen naar de nooit-genoeg voldane Heerlijkheid der hoogste betrachtingen. In stijgende-en dalende, berouw en hoop en Liefde-volle klanken, steeg uit de duizenden kelen eene neergeknielde God-aanbiddende menigte, als wierook walmen tot voor den troon van God, den machtigen CREDO.

IK GELOOF IN EEN GOD, SCHEPPER

Eénig doet het aan, als, op een gezegend uur als dit, wijl alles in diepe ruste gedompeld is, de geloofsbelijdenis van die ontelbaren, allen één in gelooven, in hopen en beminnen, opstijgt in Geestdriftige Jubeling.

Menschelijke woorden kunnen niet weergeven: de ontroering die U door het Harte zindert in een mengsel van Heiligen Eerbied en Hoogste Zaligheid, onder het bijwonen der Middernachtelijke Mis in Lourdes.

Tranen alleen kunnen de vertolking zijn der Gevoelens die U overmeesteren, wanneer, midden de tooverachtige schittering van Goud- en Zilveren Priestergewaden, onder de majesteitsvolle koepeling van marmeren Kathedraal gewelven, den God-Mensch nederdaalt in de handen van den Priester. — Wanneer de doodstilte verbroken wordt door het licht-fezelen der Consekratie-woorden en het Zilveren ringelen van bellen, en de duizenden koppen zich in één gebaar néérbuigen voor Hun God. — Hun God, die onder hen komt, in de onzichtbare, ja, maar zoo goedvoelbare tegenwoordigheid van het witte genadebrood.

De Jubeling van het SANCTUS gloriet op, in onweerstaanbare geestdrift van Christenen, die Hun Beminden God met de Palm wuiving van Hun Harte verwelkomen. HOSANNA IN DEN HOOGE.

Dan weer stijgen de klanken van het ontroerende AGNUS DEI, in onbegrensde hoop op, tot den eeuwig-goeden Herder, vol verwachting en zachten aandrang. LAM GODS, DAT WEGNEEMT DE ZONDEN DER WERELD, ONTFERM U ONZER...

Eénmaal nog buigen de hoofden onder de àl-wijde zegening van de Priesterhand, en langzaam loopt de reusachtige massa der gelooviven heen.

Voor het Tabernakel blijft slechts de Eeuwige Godslamp, in zacht geflonker, de tegenwoordigheid aanduiden van de opperste Almacht...

Het Sakrificie der Nieuwe Wet is op de onbloedige wijze aan het Altaar volbracht...

Aan den helderen Hemel glinsteren mooier en zachter de ontelbare sterren, terwijl de Gave almaardoor het Eeuwig- ruischende Lied harer springende waters, op de vleugels van het licht-sidderend windeke overdraagt, eindeloos zacht... als biddend...

(t vervolgt)

VLAAMSCH NIEUWS

Op Zondag 6 November aanst. wordt te Roeselare in 't Vl. Huis te 2 uur een kongres gehouden, uitsluitend voor Vl. nationalisten. Alleman daarheen!!

Buitenland

Frankrijk-Rusland

't Heeft er nogal gespannen tusschen Frankrijk en Rusland, en wel om wille van den Russischen gezant Rakowski te Parijs. Die had nl. in een openbare vergadering verklaart dat met alle kracht moet gestreefd worden naar de wereldrevolutie. Ge kunt denken dat Frankrijk er niet veel aan houdt een vreemde gezant te herbergen die openlijk aanstuurt op revolutie. Er zijn dus onderhandelingen begonnen om Rakowski weg te krijgen, doch dat gaat nog zoo gemakkelijk niet; misschien zou het wel tot een formeele breuk gekomen zijn tusschen de twee landen, zooals tusschen Engeland en Rusland vroeger, ware het niet dat tusschen Frankrijk en de Sovjets ekonomische onderhandelingen aan den gang zijn, die door het afbreken der betrekkingen natuurlijk ook in 't water zouden vallen. En waar geldelijke voordeelen te behalen zijn, ja, daar kan wel wat door de vingers gezien worden.

Elzas-Lotharingen

Hier ook alweer speelt de Fransche beschaving een hatelijke rol. De toestanden in Elzas gelijken wonderwel op de onze in Vlaanderen. Als bewijs:

Te Straatsburg werd onlangs een nieuwe partij gesticht voor Zelfbestuur. Die heeft o. a. op haar programma:

1) Als dadelijke vereischte, zelfbestuur voor Elzas en Lotharingen binnen het kader van Frankrijk. Het onmiddellijk doel is niet scheiding, maar wel zelfbestuur. Nochtans voegt de partij er aan toe: het einddoel van de Elzas-Lotharingsche autonomistische partij is: een vrij Elzas-Lotharingen, als lid van de vereenigde staten van Europa;

2) De raseigenschappen van de bevolking moeten worden erkend en gehandhaafd;

3) Het Duitsch dient den voorrang te krijgen in alle takken van openbaar leven, onderwijs, bestuur, gerecht, kerk. Het Fransch mag in de school worden onderwezen, maar enkel als vreemde taal;

4) Al de hoogere zoowel als de lagere posten in de openbare besturen moeten aan Elzas-Lotharingers worden voorbehouden;

5) De ondergrondsche rijkdommen, de mijnen, enz., moeten Elzas-Lotharingsche staatseigendom worden. (Denk hierbij op onze Vlaamsche koolmijnen in de Kempen, die door 't Fransch kapitalisme worden uitgebuit en zoo de kapitalistische macht tegen Vlaanderen versterken! N. v. d. R.)

* * *

Overal rijst verzet tegen de dwingelandij van waar ze ook kome. Dwingelandij strijdt tegen de natuurlijke menschelijke vrijheid, en wie niet verblind is door eigenbelang en postjes, komt er tegen in opstand, al weze het dan ook tegen het zoogezegd wettig (maar verdrukkend!) gezag.

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT

Hondstraat, 14, Iseghem

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okkasie motors.

Alle herstellingen — Spoedigste uitvoering

Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis. Voordeelige prijzen.

Uit onze Inrichtingen

PENSIOENBELANGEN. — Al onze leden geboren in de maand october worden verzocht hun pensioenkaart bij hun Patroon te vragen en deze naar ons bureel te brengen.

De vrije verzekenden kunnen ook hunne stortingen komen doen.

FAMILIEZIEKENBOND 'T VOLKSBELANG. — Stillekens aan zijn we hier op weg naar het 2000e lid. 't Getal 1750 is reeds overschreden. Elk 'n duwke en tegen Nieuwjaar zijn we aan 2000.

Dat moet! Lid zijn van een ziekenbond is voor ieder vooruitziende werkman plicht, want 't is toch spijtig dat veel menschen maar het kot sluiten als 't kalf verdronken is.

Zoo kregen we deze week 'n paar huisgezinnen die eerst nu het nut ervan begrepen. Ze hadden 'n kostelijke zieke gehad, en daaruit geleerd. 't Was echter 'n dure les!

Dat kon worden voorkomen door onmiddellijk lid te worden.

VAKVEREENIGING. — In de laatste dagen werd ook 'n flinke vooruitgang geboekt. Alo! Gij die nog achtergebleven zijt, denk eens waar uw plaats is, als eerlijke werkman en rasfiere Vlaming.

DRANKUITVOER. — Ook hier is regelmatige vooruitgang; zoo moet het gaan! Door samenwerking tot macht!

SPAARKAS. — Bij de laatste zitting zijn verschillende nieuwe leden bijgekomen. We hebben er reeds een flink aantal. Leden, werft nieuwe leden aan, toont hun de voordeelen die ze hebben met te sparen in eigen inrichtingen. Zitting elken Zondag van 9 tot 10 u. in 't Vlaamsch Huis. Intrest 4 ½ %. Vrij van alle belastingen.

Binnenland

De Radiopost van Ruysselede

Toen het radiozendstation van Ruysselede ingehuldigd werd, heeft de heer Jaspar, minister van koloniën, een telegram gestuurd aan den gouverneur van Congo.

Want naar het al dien tijd heette moest dit draadlooze zendstation vooral dienen om België met Congo in rechtstreeksche verbinding te stellen. Op dit telegram kwam echter geen antwoord. Hoe dit komt? Heel eenvoudig, het werd in Congo niet opgevangen en kan er niet opgevangen worden. Immers voor verbinding met Congo zijn alleen korte golflengten bruikbaar, en Ruysselede werkt met lange golven van 17.000 km.

Het schoonste echter is dat men enkel dit nu te weet komt, dat dit station, naar het heette speciaal voor rechtstreeksche Congo-verbinding, ingericht, niet dienstig kan zijn voor Congoverbinding! Daar werden dus weerom tientallen millioenen weggesmeten, die ieder van ons zal helpen betalen.

Doch zou er daar wellicht geen ander venijn onder zitten, en moest het fabeltje der rechtstreeksche Congo-verbinding niet dienen, om de voorziene uitgaven, door onze brave volksvertegenwoordigers te doen slikken.

En we zijn er voorzeker niet heel ver af, als we beweren, dat al die parade enkel gediend heeft om het eigenlijke doel waarvoor dit zendstation opgericht werd, te verduiken. Dit station maakt veeleer deel van de militaire verdedigingswerken die hier langs alle kanten in West-Vlaanderen uit den grond rijzen; en die alle gedaan worden op last en in overeenstemming met den Franschen legerstaf!

Ge moet immers wel weten dat België onafhankelijk is!!

Het amortisatiefonds

In een paar reken kon men verleden week in alle dagbladen lezen, dat de ministerraad beslist had de jaarlijksche som bestemd voor 't amortisatiefonds, met enkele millioenen zou verminderen. En de lasten in evenredigheid, zult ge zeggen? Ja, daarvan heeft men niet gesproken!

Wellicht zullen die millioenen moeten dienen om de linie der Maasforten, naar het plan van den Franschen legerstaf, op te bouwen. Want ziet ge, Frankrijk wordt het moe van te wachten, dit heeft generaal Pétain laten verstaan te Dinant. En Frankrijks nederige dienaar — het onafhankelijke (?!) België — misdoet niet graag zijn groote zuster!

Rond het Praalgraf van Emiel Verhaeren

Volgens de dagbladen ons gemeld hebben, werd er op Zondag 9 Oktober een [illegible] ter nagedachtenis van den franschschrijvende Vlaming Emiel Verhaeren. Ter dier gelegenheid heeft de koning, de koningin en de regeering een hulde komen berngen aan den afgestorvenen letterkundige. Dit kan nu wel niemand euvel opnemen; maar hetgeen hier nogmaals duidelijk uitschijnt is het feit dat men aan het Hof niet schijnt te vermoeden dat er ook Vlaamsche letterkundigen en Vlaamsche kunstenaars in het land wonen, die minstens van zoo groote beteekenis geweest zijn als Em. Verhaeren. Nog nimmer hebben wij gehoord dat koning en koningin een graf zijn gaan bezoeken van eene onzer talrijke afgestorvene Vlaamsche kunstenaars. Voor hen schijnt enkel een Fransche kunst te bestaan en enkel die kunst dient gehuldigd te worden. Zoo toont het Koninklijk Hof door die kleine feiten, die de mentaliteit klaar doen uitkomen, dat Vlaamsche Kultuur en Kunst voor hen van geen beteekenis zijn en er voor hen enkel eene ware beschaving is, namelijk de latijnsche. Hoe wil men dan hebben dat Vlaanderen onverdachte genegenheid koestere voor een vorstenhuis dat de edelste gevoelens en de roemrijkste zijner kinderen niet erkennen wil van meer dan de helft zijner onderdanen.

Stadsnieuws

GROOTE FEESTELIJKHEDEN op Zondag 23 Oktober 1927, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der Stadelectriciteit en Nijverheidsschool, Inhuldiging der nieuwe Stadslokalen en ingebruikstellen der gas.

Te 11 ure plechtige ontvangst der Overheden.

Onmiddelijk daarna bezoek aan het electriekgesticht.

Te 12 1/2 groot Banket bij openbare inschrijving. — Gedurende het banket huldebetoon aan de gewezen Burgemeesters.

Te 3 ure op de Groote Markt opstijging van den welgekenden luchtvaarder, Heer Devlaeminck uit Kortrijk.

Te 6 ure Muziekconcert en prachtige verlichting der Stads openbare gebouwen.

Te 7 1/2 op de Koornmarkt, buitengewone Acrobatische vertooning met Vuurwerk door den wereldberoemden Koordedanser Mac Donlay.

Bij bevel: De Secret. Burgem. en Schep.
A. Werbroiuck C. Staes

Het Feestcomiteit:

Allewaert Em., Bourgeois Pierre, Daenens Alphonse, De Jan Alphonse, Dejonghe Pieter, Dekeirsschieter Remi, Dewaele Henri, Gits Robert, Paret Alphonse, Sinlobin Jules, Staes Cyriel, Vandenbogaerde Em., Vansteenkiste Jean, Van Witberghe Georges, Werbrouck A.

N. B. De inschrijvingslijsten voor deelname aan 't banket wordt van heden af geopend tot Dinsdag 18 Oktober. De prijs is paald op 25 fr., een halve flesch wijn inbegrepen. Men kan inschrijven in de bureelen van 't Secretariaat en bij de leden van het Feestcomiteit.

Toekomende week verslag van de Gemeenteraadszitting van 14 Oktober.

GEMEENTEKERKHOF. — Er wordt aan de bevolking bekend gemaakt dat de volgende werken op volgende dagen verboden zijn:

1. — Van af 26 Oktober tot en met 2 November het plaatsen or veranderen van gedenksteenen, het maken of veranderen van grafkelders;

2. — Van af 29 Oktober tot en met 2 November, het plaatsen en schilderen van kruisen, het schilderen of kuischen van gedenksteenen, en alle andere werken.

Deze maatregel is niet van toepassing voor de graven van degene die op 1 November niet meer dan één maand begraven zijn, op voorwaarde dat alle werk geeindigd weze op 29 Oktober.

Vraagt aan uwen winkelier de Vlaamsche chicorei

MOKA!

't Is de beste!

SCHEEPVAART

Van 24 Sept. tot 13 Okt.

Vroom en Vrij en Emile met beurtgoed voor verscheidene. — Albert, Jantje, Avontuur en Prince Charles en Noël, alle vijf in lading met suikerboonen voor verscheidene. — Germaine met lijnzaad voor Alf. Dassonville, Lendelede. — Celina en Andrea de Zulte met beurtgoed voor verscheidene. — Danaro met mais voor Médard Van den Avenne-Devos. — Emile en Germaine met lijnzaad voor Alf. Dassonvillle, Lendelede. — Vroom en Vrij en Stad Roesselaere met beurtgoed voor verscheidene. — Maria, Renilde en Adeline alle drie met koolzaad voor de gebr. Van de Moortele. — C. A. B. 152 in lading met lijnkoeken voor de gebr. Van de Moortele. — Mores met ciment voor de We Vandewalle, de We Dumoulin en G. Decaigny. — Xerxes met kolen voor R. Tanghe, Roesselaere

ALLE SLACH VAN BRUIKBARE KISTEN TE KOOP BIJ J. VERSTRAETE, ROUSSELARESTR., RECHTOVER 'T KERKHOF ALHIER. 9-10-27

GEBOORTEN: Jenny Cloet d. v. Julien en Marie Deblauwe, Ommegangstr. 64. — Raphaël Vandorpe z. v. Remi en Julia Vanghelluwe, mol 169. — Godfried Geldof z. v. Maurice en Marie-Louise Vanhauwaert, H. Hertstr. 1. — André Demeurisse z. v. Julien en Joanna Stove, Ommegangstr. 9 E. — Roger Werbrouck z. v. Maurice en Antoinette Lefevere, Vredestr. 6.

OVERLIJDENS: Aloysius Dewulf z. b. 53 j. Wedr. v. Velle Maria, echtg. v. Emma Eughien. — Pharilde Staes huish. 60 j. echtgenoote v. Henri Lapeire. — Achiel Brabant fabrw. 20 j. z. v. Alois en Elodie Seys.

HUWELIJKEN: Aug. Anckaert schoenm. 56 j. en Lucia Malysse, gouvernante 49 j. b. h. w. — Guillaume Bruyneel schoenm. 21 j. en Ivonne Vandecappelle, bottienst. 19 j. beide alhier wonende.

APOTHEKERSDIENST: 's Zondags is er maar één apotheek van stad open. Apotheker van dienst: Joseph Verhamme, markstraat.

RIJWIELDIEFSTAL — Maandag avond plaatste de genaamde Blomme uit Rumbeke zijn splinternieuw rijwiel aan de herberg «Burgerwelzijn» Kruisplaats, wanneer hij terug buiten kwam, was zijn rijwiel verdwenen. Klacht werd bij de Politie gedaan..

VAN KOUDE GESTORVEN

Jaarlijks bezwijken duizenden menschen door de koude. Daarom, zorgt op tijds voor uwe winterkleedij en wendt U tot het gekend huis

F. VANHAUWAERT-DEMEURISSE

Ommegangstraat 9F, ISEGHEM

Groote keus van sargiën, onderbroeks, mans-, vrouws- en kinderkousen, sjarpen en alle winterartikels.

Alsook lakens, kiels, schorten en alle ondergoed.

Genadige prijzen Verzorgd werk

NA DE CONFERENTIE TE GENEVE

Mars: «Ondanks al hun verdragen, zal ik ten slotte nog verplicht zijn orde in hun internationalen rommel te stellen.»

(Mucha — Warschau.)

ARDOOIE

(Ingezonden)

GEMEENTERAAD VAN 6 OKT. 1927.

In laatste vergadering werd een wensch gestemd voor amnestie. De notaris Depla vraagt indien die wensch reeds, naar behoort, overgemaakt is. Neen zegt de secretaris, waarna de burgemeester verklaart dat dit onverwijld zal gedaan worden.

Dan leest de burgemeester het afschrift van een brief gezonden door de raadsleden Depla en Bodin aan de Bestendige Afveerdiging en het antwoord van die Bestendige Heeren.

Daarna vangt, met gesloten deuren, eene bespreking aan nopens 1. de barakken van het Albertfonds, die moeten aangekocht; 2. overnemingsprijs ingenomen grond statie- en Lichterveldestraat, zaak ,volgens onloffelijke gewoonte van het schepencollege reeds sedert 5 jaar hangende; 3. verdeeling premiën bouwen werkmanswoningen. De premie voor 1927 wordt bepaald op 1000 frank.

Daarna werd de wedde van de gemeenteontvanger verhoogd. De gemeenteontvanger, sedert 18 jaar in dienst en die geen winkel houdt, in tegenstrijd met sommige andere gemeentebedienden, krijgt eene wedde verscheidene duizende frank lager dan deze van de nieuwgefabriceerden leeraar der schoenmakersschool.

OPENBARE ZITTING

De titels van oorlogsschade der gemeente bedragende 108.500 fr. zullen te gelde gemaakt worden bij het gemeentecrediet, mits betaling gedurende 60 jaar van 1000 frank. Nu zal er zaad in 't bakje zijn om leveraars van de gemeente te betalen die sedert meer dan een jaar op betaling wachten.

In eene vorige vergadering werd beslist eene rekening van 200.000 frank te openen bij het gemeente-krediet. Die rekening werd gebracht ap 100.000 frank. Bespreking inkomsten en uitgaven 1927 en vaststelling belastingen.

De burgemeester, die altijd spreekt in naam van «zijne partij» leest een papierke af, zeker opgesteld in 't secretariaat, nogal wat cijfers behelzende, en waaruit, op eene simpele lezing, niemand en de lezer zelf waarschijnlijk, niet wijs kan worden.

Dan vraagt de burgemeester aan MM. Depla en Boddin, wat diesaangaande hun gedacht en inzicht is, waarop hem geantwoord wordt, dat vooraleer hun gedacht en inzicht te laten kennen, zij begeeren de voorgebrachte cijfers te onderzoeken, om klaar te zien in den wezenlijken toestand en vragen afschrift van het afgelezen papierke, waarop geen antwoord volgt.

En Haspeslagh zegt aan de burgemeester dat hij de toestand niet rechtzinnig voorlegt en veel dingen aan de gemeenteraad verzwijgt, dat hij beslissingen van de gemeenteraad niet uitvoert, onder andere op het verbod winkelhouden van gemeentebedienden en M. Boddin voegt erbij dat hetzelfde zich voordoet met de benoemde commissie der wegenis die nog maar eens is samengeroepen. De burgemeester verwijt de minderheid niet anders te betrachten dan hem en de meerderheid — eigenlijk de minderheid der kiezers vertegenwoordigende — bij de bevolking verdacht te maken en te trachten de betaling belasting straatgebruik niet te doen binnenkomen. De burgemeester, uitgedaagd feiten aan te halen en namen te noemen, zwijgt lijk vermoord.

Eindelijk na eene lange en nogal woelige bespreking en na verklaring door de minderheid dat, vooraleer hun de toestand klaar en openhartig is blootgelegd en hun de rol belasting straatgebruik is voorgelegd, zij geen enkele belasting zullen stemmen, wordt de bespreking verdaagd, om «ten gepasten tijde» voortgezet te worden.

M. de burgemeester van Ardooie die buitengewoon liefhebber is van openbaarheid, vermeldde terloops dat De West-Vlaming en De Volksmacht wel zouden zorgen voor de noodige publiciteit, zal voorzeker met genoegen zien dat nog een derde blad aan zijn welgemeenden (?) wensch gevolg geeft.

Uit de Pers

EEN TREFFER!

In «De Tijd» van 9-9-'27 schrijft Adv. Devleeschhouwer:

«Alles wat in de gemeente geschiedt en wat van de gemeente zelf uitgaat kan en moet Vlaamsch wezen. Alles waarover de gemeente kontrool heeft of kan uitoefenen, maakt zij Vlaamsch met alle mogelijke middelen. Dat is plicht, dat is de taak van de gemeentebestuurders van Vlaanderen.»

Wat zou onze Burgemeester nu zeggen van zijn «administration communale, Iseghem» in het telefoonboek? Of is M. Devleeschhouwer ook 'n kleingeestige?

De Volksmacht kwaad ! — De Volksmacht van 1 Oct. is kwaad op zijn meesters Jaspar en de Broqueville, die ons aan Frankrijk binden en naar den oorlog leiden. De Vlamingen zijn voor die heeren maar goed voor kanonvleesch zegt De Volksmacht, maar De Volksmacht doet zijn best om de ééne en onverdeelbare katholieke partij, die onder de leiding staat van de Jaspar's en de Broqueville's groot en sterk te maken. En vraag nu niet, dat hij voor die zaak zijn werking stake. Daarvoor is de Volksmacht een te trouwe knecht, en staat hij in geenen deele vrij. Vrij kan hij niet worden omdat hij den moed mist om banbliksems te trotseeren.

Sociale en Syndikale Kronijk

De afdankingen op 't spoor

De Nationale maatschappij van spoorwegen gaat maar door met de afdankingen; met 1 Oktober werden opnieuw minimum 6.000 werklieden de straat op geworpen. De meeste worden voor de keus gesteld, 150 dagen vergoeding en al de verworven rechten verliezen, of geen vergoeding en met April mogen terugkomen om toekomend jaar met Oktober weer te wodren t' huis gelaten.

't Moet niet gezegd dat die maatregel bij spoormannen verbittering wekt, te meer omdat minister Anseele destijds beloofde dat er geen afdankingen zouden plaats hebben, en ook omdat de syndikaten van spoormannen hun afgevaardigden tellen in den Beheerraad der maatschappij, hetgeen destijds werd voorgesteld als een der grootste overwinningen van het proletariaat, dat aldus meezeggenschap kreeg in die machtige finantieele instelling.

De spoormannen voelen dat ze met die meezeggenschap niet ver gaan bollen, en algemeen wordt dan ook het machtige Nationaal syndikaat van konkelfoes beschuldigd.

't Verwondert ons toch ook, dat dit syndikaat dat in 1923 zoo stoutmoedig de staking proclameerde, nu in zijn schelpe kruipt en zwicht voor den minister omdat hij socialist is.

De perequatie

Het kartel der agenten van de openbare diensten vroeg de herziening en de verbetering der loonen. Laatst hield het daarvoor een grootsche manifestatie te Brussel.

Het kartel verwerpt elke perekwatie die geen rekening houden zou van de noodzakelijkheid eener verbetering der bazisloonen van 1914 en die tevens niet in verhouding zou zijn met de WARE verhooging der levensduurte.

Het kartel is van meening dat het herziene en verbeterde bazisloon van 1914 met 7 dient vermenigvuldigd en met een verhooging van 5 t. h. van de vaste wedde voor elke snede van 35 punten boven het indexcijfer 700.

Het N. S. en de Centrale van openbaren Dienst, legden hun eischen vast in een op de vergadering aangenomen motie luidende als volgt:

«1. Stabilisatie van het vast gedeelte aan «het indexcijfer 700 door met zeven derden te vermenigvuldigen het vaste inkomen, verminderd van de perekwatie van 1924 en de bijgevoegde sommen.

2. Het behoud, vanaf het indexcijfer 700 van een veranderlijk gedeelte naar verhouding van het vast gedeelte en bevattende zooveel maal 5 p. c. van het vast gedeelte als de index sneden van 35 punten telt boven het cijfer 700, met dien verstaande dat de snede bekomen wordt van zoodra het 18e punt is bereikt van de bedoelde snede van 35 punten.».

't Schijnt echter dat de bevoegde overheid van een schommelend gedeelte niet wil weten. Laat ons hopen dat de syndikaten die zoo rechtmatige eisch er toch zullen doorhalen.

Bij de Borstelmakers

Zateerdag l. l. vergaderde de Parritaire Commissie om het voorstel van een nieuwe overeenkomst te bespreken.

In den beginne wilden de besprekingen moeilijk vlotten.

Naderhand werden echter besluiten genomen die ons een stap nader brengen tot de ontknooping.

Bij de Rolstoormakers

Met betrek tot de loonen verdiend in de rolstoormakerij van stad werd door de syndikaten een gezamenlijke algemeene vergadering belegd op op vrijdag l. l.

Op de Borstelfabrieken

't Schijnt dat er firmas zijn waar sommige werklieden de laatst aangenomene verhooging niet ontvingen. Dat deze zich onverwijld met het Bestuur der vereeniging in verbinding stellen en hun geval blootleggen opdat er spoedig kunne opgetreden worden.

Een triestig konflikt

Woensdag l.l. werd in de Textielfabrieken, aangesloten bij de Kortrijksche Patroonsbond, de lockout sedert eenige dagen in bedekte woorden aangekondigd, uitgevoerd.

Waarom?

In 't kort laten we hier de gebeurtenissen volgen.

Rond half September brak in de firma Depoorter de staking uit onder de bobijnsters gevolg aan de wegzending van een werkster, zuster van een socialistisch gemeenteraadslid waarvan patroon beweerde, dat ze te veel slecht werk had gemaakt en goed garen in den dechet (soort afval) had geworpen.

De bobijnsters eischten de terugaanvaarding. 's Anderendaags legden ook de wevers den arbeid stil. De socialisten vormen er de meerderheid en dus volgden de andere vereenigden. Die staking was eenigszins abnormaal gezien het tusschen de socialistische vereeniging en den bazenbond afgesloten kontrakt waarin aangeduid wordt, dat noch staking noch uitsluiting mag plaats grijpen zonder een vooropzeg van veertien dagen.

Den 26 Sept. verwittigde de Patroonsbond de syndikaten dat de arbeid moest hernomen worden of dat er strenge maatregelen zouden genomen worden. Den 30 Sept. vernieuwde de patroonsbond zijn schrijven en eischte nu dat tegen 4 Oct. het werk hernomen was. Daar dit niet gebeurde werden op 5 Oct. alle fabrieken voor een dag stilgelegd zoodat er ongeveer 90.000 fr. aan loon verloren ging. De socialistische organisatie liet zich echter door die groote beweging niet vermurwen en hield vol.

In onze oogen was hun staking ongewettigd gezien er geen vooropzeg was. De daad der patroons was echter schabouwelijk omdat er daardoor duizende werklieden worden getroffen die aan dit heele konflikt geen de minste schuld hebben.

We gingen bij den secretaris van de Patroonsbond en poogden langs de weg van een verzoeningscomité dit groot konflikt, dat toch een gevolg was van een minieme oorzaak, te verhinderen.

M. Mommens kwam tusschen en stelde voor dat bij Depoorter den arbeid zou hernomen worden zonder de betrokkene werkster, maar dat in de eerste dagen het ontslag voor die werkster aan de beoordeeling van het vezelkomiteit zou onderworpen worden.

De patroons aanvaarden, de socialisten weigerden.

Wij hebben dit heel spijtig gevonden omdat daardoor 2000 werklieden hun dagloon verliezen, de werkliedenbevolking een dagelijksch verlies heeft te ondergaan van nagenoeg honderd duizend frank zonder dat zij na die uitsluiting een centiem verbetering kan krijgen, en omdat er zekerheid bestond dat na de werkhernening, de leiding der socialistische organisatie het recht der werkster (waarvan zij schijnen overtuigd te zijn) zouden kunnen pleiten en thuis halen, indien zij recht had.

Intusschen is de houding van 't Patroonsverbond hardvochtig. In Lauwe ook, waar de werklieden van heel het gebeurde niets afwisten, werden de fabrieken gesloten, en de werklieden op straat gezet. In Harelbeke is er zelfs een mindere fabriekant die altijd beweerde niet bij den bond aangesloten te zijn, om alzoo den Kortrijkschen tarief niet te moeten toepassen, die nu, nadat hij altijd een minder loon uitbetaalde, zijn werklieden op straat gooit. Dergelijk gebeuren is het gevolg van een wederzijdsch onbezonnen optreden waarvan en de werklieden de eerste en den handel de tweede slachtoffers zijn.

THIELT

(Ingezonden)

Onze Jan!

Drie weken geleden deelde ik hier 't eene en 't andere mee over ons werkhuis, de fabriek Waelkens, in betrek met den zoogezegden nieuwen bestuurder. Ons schrijven heeft heel wat stof opgejaagd, en toch, we moeten eerlijkheidshalve bekennen dat we in onze gissingen waren bedrogen.

Maanden naéén, dag voor dag kregen we Jan 'n paar keeren te zien, en gezien zijn vrijen omgang in en rond het werkhuis besloten we: voorzeker heeft hij hier een bestuursbenoeming. Sedert ons schrijven verscheen, speelde Jan echter scherreweg, aldus bekennende dat er inderdaad in zijn doen en laten iets onnatuurlijks was en eerst nu Woensdag 12 Oktober omstreeks 11 ½ uur kregen we hem opnieuw te zien. In zijn houding was heel wat veranderd, den vrijen omgang ontbrak en als 'n bedelaar of 'n gewone syndikale propagandist hield hij zich gerust rond het bureel.

't Had in dien tusschentijd nochtans al gebeurt, dat werklieden waren gaan klagen en toch bleef Jan weg!

Waarom? Op de fabriek lost iedereen dat raadsel voor zich zelf op! Persoonlijk was ik reeds half en half gaan denken, dat mijn schrijven Jan niet had bereikt, alleen zijn plotseling achterblijven ontnam me elken twijfel, maar Zondag vond ik in m'n weekblad dat Jan tegen zijn goesting op mijn schrijven had moeten antwoorden. Hij trachtte dan ook plezierig te zijn, dat is zijn recht, maar lachen als men kwaad is dat gaat niet goed en 'k voelde dan ook seffens dat achter die gemaakte rarigheid er een fijne duivelsche koleire zat.

Waarom toch?

Wij hebben alleen betracht den wat te overdreven ijver van onzen propagandist te koelen, we zagen niet gaarne dat die man om ons belang te dienen zich zelf geen minuutje rust durfde gunnen, en zooals aangetoond is hier hooger, zijn we wel geslaagd.

Alleen spraken we over twee frank die eens het het aanbod zou geweest zijn voor den aankoop van de persoonlijkheid, en Jan spreekt over 1000 fr.! Tusschen 1000 fr. en 2 fr. is er nog al een groot verschil, zoodat ik veronderstel dat het bij dat aanbod niet enkel ging om zijn overtuiging, maar om zijn heele persoon. En dan moet de kerel die hem de 1000 fr. zou???? aangeboden hebben 'n klein verstand zijn, want hij kan toch denken dat iemand die 12 tot 15000 frank per jaar verdient zijn positie niet verkoopen kan of zal voor 1000 fr.! 't Ware 'n beetje te kras!

Jan verwijt ons dat we niet onderteekenen, maar hij weet toch wel dat er nog menschen geweest zijn die wel onderteekenen, en Jan weet voorzeker ook, dat sommige christenen trots hun zeer katholieke overtuiging die onderteekenaars wisten te broodrooven of te doen broodrooven.

Dat Jan zich echter gerust stelle, de schrijver van dees zit 'n beetje nader bij hem dan hij denkt, hij kent zelf de historie rond zijn (?) antwoord. Kans tot bovengenoemde praktijken zal Jan met hem niet krijgen.

BORSTBALSEM Martin Toms

is de Koning der Borstmiddelen !

Waarom U dan niet VOLKOMEN genezen van een verouderde borstziekte ?

Stel niet uit tot morgen wat gij vandaag kunt doen ! en begin vandaag nog een behandeling met Borstbalsem Mart. Toms

Te verkrijgen bij alle Apothekers of bij den Apotheker Specialist Martin Toms, Wetstraat, 112, Brussel

Centrale Verwarming

KOUDE EN WARME WATERVERDEELING DOOR HEEL HET HUIS,
ONDER DRUKKING DOOR ZELFWERKENDE GROEPPOMP,
ZONDER HOOGEN VERGAARBAK

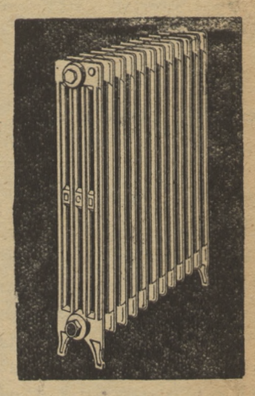

Gasinrichtingen

Luxe en gewone badkamers

Talrijke referentieën in en buiten stad

Plans en devis gratis op aanvraag

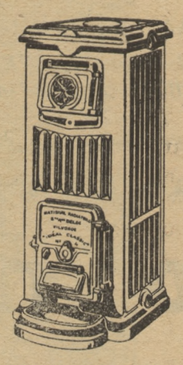

A. Seynhaeve

Rousselaerstraat 183, ISEGHEM

Waarom ?

spaart ge niet in de Vlaamsch-Nationale Spaargilde?

VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

't Wordt ongezien
met een kleintje bijeengegaard
Met kermis uitkeerbaar
Jaarlijks een of meer lotingen

Vraagt inlichtingen aan de Boden

Kortrijksche Bouw- en Hypotheekkas

Bureel: **Groote Markt, 1, KORTRIJK**

— Spreekdraad **382** —

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN

over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoven in Frankrijk.

Opmaken van Plans en Bestekken

voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— **Allerhande Verzekeringen** —

BRAND - LEVEN - ONGEVALLEN

GELDLEENINGEN

op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden

Familieziekenbond Volksbelang

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen
ziekte
invaliditeit
X-stralen
operatie
geboorte
sterfte

en telt reeds 1500 leden.

WEES OOK VOORUITZIENDE!

De Woonstverwarming in de twintigste eeuw

Depositaris van de

Surdiac-Famsée-Norton

VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

Ook alle andere merken, zooals:
Nestor Martin; Godin; Fonderie Bruxelloise; Convenoise; Porta Demoulin, enz. Alle merken van Kookstoven en Gazevuren aan zeer voordeelige prijzen, zonder concurrentie.
Ook aanveerding van alle kunstsmeewerk. — Afwerking en nieuwmaken van Brandkassen (Coffre-forts).

Specialiteit van donderschermen

Teekeningen en prijzen op aanvraag.

OMER SEYNHAEVE-SABBE
kunstsmid
ROUSSELARESTRAAT 131, ISEGHEM

BORMS voor 't Gerecht

(Vervolg)

Maar er zijn jongens die hebben moeten terecht staan voor de tuchtraden der kompagnies, die geen woord fransch kenden of verstonden en veroordeeld werden door officieren, die geen woord Vlaamsch kenden. Op zekeren dag kwam de kommandant eens vragen in het Fransch, hoeveel Walen er in de kompagnie waren, en de Vlamingen moesten dan hun vinger opsteken. Maar het grootste gedeelte van de Vlamingen verstond hem niet, staken hun vinger niet op en de kommanadnt zegde: «Ziet ge wel dat het bijna allen Walen zijn, er zijn er maar eenige die hun vinger opsteken!!».

Daarna moesten wij een oefening doen, welke zeer goed afliep zoodanig dat de kommandant er zijn voldoening over uitdrukte en zegde: «Vous voyez bien, et voilà des Flamands!». Daar waren wij met 32 Vlamingen, maar in 't algemeen stonden wij, als Vlamingen, maar heel laag aangeschreven.

Zoo herinner ik mij heel goed dat wij uitgemaakt werden voor «Sales Flamands, Boches, enz.» en dat gebeurde geregeld.

Voorzitter: Is dat niet al meer onder studenten gebeurd, dan onder soldaten?

Getuige: Onze «Companie» was verdeeld in drie «peletons» waarvan een peleton Walen, en twee peletons Vlamingen waren.

Mtr. Van Dieren: Boches, dat is wat erg! Tusschen de soldaten zelf heerschte de beste verstandhouding?

Getuige: Maar de journalisten, dat zijn, naar mijn persoonlijk overtuiging, de oorzaak geweest van het begin der Vlaamsche Beweging aan het Front.

Voorzitter: Zijt gij aan het Front geweest?

Getuige: Ik ben op het Front aangekomen den 25 April 1915 en heb de heele «campagne» medegedaan tot den 5 April van dees jaar; ik was dus heel den tijd onder de wapenen.

Mtr. Van Dieren: In dat geval zult, Gij op dit gebied, ook nog wel nog eenige andere vragen kunnen beantwoorden. Zijn er U soms ook niet nog andere feiten bekend, welke van aard waren, misnoegdheid te zaaien onder de Vlaamsche Jongens?

Getuige: Maandelijks werd er een code van telegrafie naar de soldaten gestuurd, met bijzondere inlichtingen aangaande de signalisatie. Op de orders stond er: «Het moeten ontwikkelde menschen zijn, die Fransch kennen...

Voorzitter: En geen Vraamsch?

Getuige: Fransch en Fransch alleen Mijnheer de Voorzitter. En dergelijke gevallen bestaan er mee hoopen.

Mtr. Van Dieren: Getuige is dus bij het leger geweest, en heeft daar de Frontpartij zien ontstaan. Nu vraag ik hem geenszins of hij deel uitmaakte van de Frontpartij of niet, maar ik stel hem deze vraag: Na December 1914, wanneer er dus nog geen kwestie was van de Frontpartij, op zijn eer en zijn geweten, is getuige dan nog op Vlaamsch gebied, in betrekking geweest met Borms?

Getuige: Neen, nooit meer.

Mtr. Schiltz: Op ander gebied?

Getuige: Neen. In mijn brieven naar huis heb ik hem soms de groeten doen overbrengen.

Openbaar Ministerie: Hing de signalisatie, bij de Belgen, niet af van het Fransch Leger zoodat men daartoe dus geen Vlaamsch moest kennen? De Franschen waren toch de Bondgenooten van Belgie, niet waar?

Getuige: De Engelschen waren ook de Bondgenooten, en op die wijze zouden onze jongens dan ook Engelsch hebben moeten kennen!

Voorzitter: Dat vind ik niet (onderdrukt gelach in de zaal). Er zijn in het Belgsich leger veel minder personen die Engelsch kennen dan Fransch.

Getuige: Ik ben sekretaris geweest van mijn «Bataillon» sinds 1917. In het begin was daar alles uitsluitend Fransch. Vele Vlamingen hebben daar hunne misnoegdheid over doen kennen.

Voorzitter: Is getuige in een hospitaal geweest?

Getuige: Ja

Voorzitter: En had men daar te klagen over de behandeling der geneesheeren?

Getuige: Daar kan ik, persoonlijk, weinig over zeggen, daar het een dorpsgenoot was die mij verpleegde.

Voorzitter: Zijn er nog vragen te stellen? Neen, Getuige gij hebt voldaan.

Volgende getuige: Z. E. Pater Jul. Callewaert, 33 jaar, wonende te Oostende.

Mtr. Van Dieren: Getuige is den heelen tijd van den oorlog uit het land afwezig geweest, en heeft dus geene persoonlijke betrekkingen onderhouden met den beschuldigde, naar ik veronderstel?

Getuige: Ik verbleef in Engeland van 14 Oktober 1914 tot 18 Februari 1919 en had geene betrekkingen met Borms.

(Vervolgt.)

(*) Het boek Dr Aug. Borms voor het Gerecht is te verkrijgen in den boekhandel «Gudrun», Em. Jacqmainlaan, Brussel.

Er is in Australië een komitee benoemd, dat middelen moet vinden om de verkwisting der industrie tegen te gaan.

Het Volk: «Middelen vinden? Ze zijn gek! Dit middel moeten ze maar laten verdwijnen!» (Australian Worker.)

DE SCHOONSTE KINDERS.....
zijn deze die dagelijks gepoederd
worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede apotheken. DE DOOS: 1,50 FR.

VERZEKERINGEN

BRAND LEVEN ONGEVALLEN HYPOTHEKEN
aan de meest voordeelige voorwaarden
GELDPLAATSINGEN
STRIKTE GEHEIMHOUDING *SOLIEDE WAARBORG*

Voor alle inlichtingen zich wenden tot

JULES DENYS

WANTJE PIETERSTRAAT, 30, ISEGHEM
Agent der verzekering-maatschappij ANTVERPIA
en BANK VAN St MARIABURG gesticht in 1885

Twee honderd miljoen verzekerd kapitaal meer dan zes en dertig miljoen reserve

Pectoïds

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest!

Zij Kosten enkel 4 frank!

Uw apotheker heeft er!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!

A. Rosselle-Maertens

SPIEGELS, MEUBELS, VITRAUX, GLEIERS & SPEELGOED
ALLES AAN DE VOORDEELIGSTE PRIJZEN
KOMT ZIEN! VRAAGT PRIJZEN EN GIJ ZULT KOOPEN
Meenenstraat, 77. ISEGHEM

BLOEDTHEE

OVERTREFT
PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN VOOR HET
zuiveren van 't bloed

Geneest allerbest en op radikale wijze: UITSLAG, PUISTEN, SPEEN, VERSTOPPING GEMIS AAN EETLUST, DRAAIINGEN, GAL, SLIJMEN, enz...
In alle goede apotheken- of rechtstreeks bij den uitvinder

Apotheker VANDENBUSSCHE
Rijselstraat, 49, MEENEN
PRIJS 4 FRANK

De Vallende Ziekten!

EEN ENKEL geneesmiddel zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal. Het is de

POEDER EPILEPSIA Prijs 20 fr.

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is.
Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 j. duurden.
Te koop in alle goede apotheken
of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker VANDENBUSSCHE -- Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Voor uwe LEEUWENVLAGGEN, SPELDEN en alle andere propaganda artikels wendt U tot

JULES GALLOIS

16, DORP COOLSKAMP

Magazijn van WIJNEN & LIKEUREN
GENADIGE PRIJZEN GENADIGE PRIJZEN

3 % TERUG AAN DE PLAATSELIJKE BONDEN

Drukkerij J. Lannoo, Ieperschestraat, Thielt. — Telefoon 169.

Voorbehouden aan

WEDUWE VANDE WALLE

ZUIDKAAI ISEGHEM
Bouwstoffen, betonwaren, ijzerwaren, kolen.

"MONO„ Poeders

ONFEILBAAR GENEESMIDDEL TEGEN:
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

Waarom?

Zijn de MONO POEDERS verkieslijk aan alle andere produkten van gelijken aard?
OMDAT ZIJ *onmiddellijk* de hevigste pijnen stillen.
OMDAT ZIJ *altijd* genezen, daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
OMDAT ZIJ de maag *nooit* vermoeien.
OMDAT ZIJ door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
OMDAT ZIJ, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
OMDAT ZIJ in geen cachetten zijn, en zoodus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van
12 pakjes, 4.50 fr. **25 pakjes, 8.00 fr.**

Konijnenkweekers! Luistert!!

De konijnenkweek ondermijnd door sterften opsterften gaf afkeer en teleurstellingen. Nu is het konijn opgezocht en duur en nu zijn ook alle ziekten overwonnen door Mullie's Konijnenpoeder tegen DIKKE BALGEN, afloop, schielijke sterften, ziekten der maag, ingewanden, waterorganen, zilte, enz. Begunstigt den groei.

Kweekt konijnen met Mullie's konijnenpoeder voor de gezondheid. Tegen alle ziekten, om malsch en vast vleesch te bekomen, zoo zult gij een groot gewin hebben, gemakkelijker uwe pacht maken, een goed voedsel op tafel brengen.

IN ALLE APOTHEKEN 8 FRANK DE DOOS

Houdt uwe verkens gezond met Poeder Mullie te gebruiken.

Het Poeder Mullie is de Redder der Zwijnen

Nooit mag een zwijnmoer jongen zonder acht dagen te voren haar bloed en afgang gezuiverd te hebben met eene doos

POEDER MULLIE
Geen verstoptheid meer. — Goed zog. — Gezonde jongen.

LANDBOUWERS! Waarom nog zieke zwijnen kweeken. Hunne redding is verzekerd door

POEDER MULLIE

GENEEST: Verstoptheid, geen eetlust, het vuur, pokken, afloop, neus-, keel-, darm- en longontsteking, ziekten der waterorganen, rhumatismus of flerecijn (pootplaag), maagziekten, jacht, vliegende kole en alle ziekten en plagen.

8 fr. de doos in alle apotheken

Landbouwers! Hoenderkweekers

Wat baat het uwe zieke hennen, hanen en kiekens geneesmiddelen toe te dienen indien gij de ware goede niet voor handen hebt. — De twee wonderprodukten zijn:

Asepta & Elixir Morva
TEGEN ALLE ZIEKTEN EN PLAGEN

Asepta tegen snot en cholera. doet de spijzen goed verteeren. **Asepta** om uw dier gezond te houden. om meer te doen leggen.

In alle apotheken 5 fr, de doos, 12 fr. de drievoud. doos

Het gebeurt soms bij plagen dat de microben-massa zoo groot is dat MORVA onmisbaar wordt. Want MORVA is het meest anti-microbisch middel in geval van tering en afloop.

5 frank en 15 frank de flesch
TE VERKRIJGEN IN ALLE APOTHEKEN

VOLKSAPOTHEEK

Michel Verhamme

82, Roeselarestraat, 82, ISEGHEM

Alle scheikundige produkten
Alle binnen- en buitenlandsche specialiteiten
Nauwkeurige uitvoering van alle voorschriften der Heeren Geneesheeren

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe stoven,
kachels en gasvuren wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestraat, 88, ISEGHEM

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gasinrichtingen **Zink- & Loodwerk**
Spoedige bediening **Matige prijzen**

Waarom???

WAAROM hoesten als **Borstpillen Laleman** U radikaal genezen?
WAAROM koorst of tandpijn lijden als **Cachetten Képhil** die doen verdwijnen?
WAAROM uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als **Droséls Borstbalsem** der **Apotheek Laleman** daartoe de geschikte middel is?
WAAROM zelf ziek of zuchtig zijn als U ter **Apotheek Laleman** alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?

DUS **voor alles** naar de

Apotheek Florent LALEMAN

Brugstraat, n⁰ 2 (bij de Gendarmerie)
TELEFOON **68** **ISEGHEM**
N. B. Men draagt ten huize.

Voor uw SCHILDER- en BEHANGWERK

wendt U tot het huis

J. Lefevere-Huysentruyt

Roeselaerstraat, 168, ISEGHEM

Magazijn van kleuren en vernissen
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

TROUWE BEDIENING
LAGE PRIJZEN

Zannekin

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek, natuurlijk

BROUWERIJ St LOUIS
L. Verlende, LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende:
S. M. VLAAMSCH HUIS, Iseghem

ALLERGUNSTIGSTE PRIJZEN VOOR HERBERGIERS EN KOFFIEHUIZEN
Neringdoeners, zoekt uw profijt!

Hebt gij pijnen in de lenden?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd?
Lijdt gij aan jicht, heupjicht of lendenjicht?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld?
Zijn uwe voeten gezwollen?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand

?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe NIEREN, BLAAS of LEVER ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

Dalila Pillen

en

Samson's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

Verkrijgbaar in alle goede Apotheken